

УНИВЕРЗИТЕТ ПРИВРЕДНА АКАДЕМИЈА У НОВОМ САДУ

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ЗА ПРИВРЕДУ И ПРАВОСУЂЕ У НОВОМ САДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовao комисију</p> <p>Одлуком Наставно–научног већа Правног факултета за привреду и правосуђе број 2/7 од 10.09.2017. године, одређена је Комисија за оцену докторске дисертације за јавну одбрану кандидата Ненада Стефановића под називом „Имовинскоправни захтев оштећеног у кривичном поступку“. Докторска дисертације је пријављена.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>Проф. др Мирко Кулић, редовни професор, кривичноправна ужа научна област, изабран у звање на Правном факултету за привреду и правосуђе Универзитета Привредна академија у Новом Саду, ментор и члан Комисије</p> <p>Проф. др Зоран Павловић, редовни професор, кривичноправна ужа научна област, изабран у звање на Правном факултету за привреду и правосуђе Универзитета Привредна академија у Новом Саду, председник Комисије</p> <p>Проф. др Александар Радованов, професор емеритус, грађанскоправна ужа научна област, изабран у звање на Правном факултету за привреду и правосуђе Универзитета Привредна академија у Новом Саду, члан Комисије.</p> <p>Проф. др Ђорђе Ђорђевић, редовни професор, кривичноправна ужа научна област, изабран у звање на Криминалистичко-полицијској академији у Београду, члан Комисије.</p> <p>Проф. др Јелена Матијашевић Обрадовић, ванредни професор, кривичноправна ужа научна област, изабрана у звање на Правном факултету за привреду и правосуђе Универзитета Привредна академија у Новом Саду, члан Комисије.</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Ненад (Драгутин) Стефановић</p> <p>2. Датум рођења, општина, Република: 30.03.1976. године, Нови Сад, Р. Србија</p> <p>3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе 24.05.2011. године, Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду, назив мастер рада „Правни аспекти зачећа уз биомедицинску помоћ“</p> <p>4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука Право,</p> <p>5. Радно искуство: ---</p> <p>6. Публиковани радови по категоријама:</p> <p>1. Вања Ћупина, Ненад Стефановић, (2013). “Притвор”, Право теорија и пракса бр.10-12/2013, Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду, Нови Сад, Сстр 81. - 93. (M53)</p> <p>2. Зоран Павловић, Ненад Стефановић, (2016). “Истина и њено утврђивање у кривичном поступку”, Култура полиса, стр. 279-292. (M51)</p>

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: „Имовинскоправни захтев оштећеног у кривичном поступку“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.

Докторска дисертација има укупно 290 страна. Састоји се од уводног дела, пет поглавља, закључног разматрања, списка коришћене домаће и стране литературе, прописа и електронских извора, графичких приказа резултата истраживања, прилога и табела.

СКРАЋЕНИЦЕ КОРИШЋЕНЕ У ДИСЕРТАЦИЈИ

УВОД

1. Предмет истраживања
2. Циљеви истраживања
3. Хипотезе истраживања
4. Методологија истраживања

I Глава

1. ОШТЕЋЕНИ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

- 1.1. Појам и основна обележја оштећеног у кривичном поступку
 - 1.1.1. Уопште о кривичном процесном праву и врстама кривичних субјеката
 - 1.1.2. Врсте кривичних поступака
 - 1.1.2.1. Оптужни (акузаторски) кривични поступак
 - 1.1.2.2. Истражни (инквизиторски) кривични поступак
 - 1.1.2.3. Савремени кривични поступак
 - 1.1.3. Кривичнопроцесни субјекти
 - 1.1.4. Обележја оштећеног у кривичном поступку
 - 1.1.5. Оштећени или жртва
- 1.2. Својства оштећеног
 - 1.2.1. Оштећени у својству приватног тужиоца
 - 1.2.1.1. Појам приватне тужбе
 - 1.2.1.2. Субјекти овлашћени на подношење приватне тужбе
 - 1.2.1.3. Права и обавезе приватног тужиоца
 - 1.2.1.4. Губитак својства приватног тужиоца
 - 1.2.2. Оштећени као супсидијарни тужилац
 - 1.2.2.1. Појам супсидијарног тужиоца
 - 1.2.2.2. Ситуације у којима оштећени може постати супсидијарни тужилац
 - 1.2.2.3. Рок за преузимање својства супсидијарног тужиоца
 - 1.2.2.4. Начин настављања и преузимања кривичног гоњења од стране оштећеног као супсидијарног тужиоца
 - 1.2.2.5. Права и дужности оштећеног као супсидијарног тужиоца
 - 1.2.2.6. Губитак својства оштећеног као супсидијарног тужиоца и његових права у својству супсидијарног тужиоца
 - 1.2.3. Оштећени с предлогом за кривично гоњење
 - 1.2.4. Оштећени као субјект присиљавања јавног тужиоца на предузимање, односно настављање кривичног гоњења
 - 1.2.5. Оштећени у својству сведока

II Глава

2. ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ ЗАКОНСКОГ РЕГУЛИСАЊА ОШТЕЋЕНОГ ЛИЦА И ЊЕГОВОГ ИМОВИНСКОПРАВНОГ ЗАХТЕВА У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

- 2.1. Положај оштећеног лица у акузаторском, инквизиторском и мешовитом кривичном поступку
 - 2.1.1. О разлозима историјског приказа - уопште
 - 2.1.2. Положај оштећеног лица у акузаторском (оптужном) кривичном поступку
 - 2.1.3. Положај оштећеног у инквизиторском (истражном) кривичном поступку
 - 2.1.4. Положај оштећеног лица у мешовитом (савременом) кривичном поступку
 - 2.1.4.1. Положај оштећеног лица у законодавству Савезне Републике Немачке
 - 2.1.4.2. Положај оштећеног лица у законодавству Француске
 - 2.1.4.3. Положај оштећеног лица у законодавству Руске Федерације
 - 2.1.5. Положај оштећеног у англосаксонском праву
 - 2.1.5.1. Законодавство Сједињених Америчких Држава

- 2.1.5.2. Законодавство Велике Британије
 - 2.2. Историјски развој законског уређења оштећеног лица у југословенском кривичнопроцесном законодавству
 - 2.2.1. Општи осврт
 - 2.2.2. Законик о судском кривичном поступку из 1929. године
 - 2.2.3. Закон о кривичном поступку из 1948. године
 - 2.2.4. Законик о кривичном поступку из 1953. године
 - 2.2.5. Закон о кривичном поступку из 1977. године
 - 2.3. Приказ законских прописа о оштећеном лицу у појединим бившим југословенским републикама од њиховог осамостаљења
 - 2.3.1. Законодавство Босне и Херцеговине
 - 2.3.2. Законодавство Републике Хрватске
 - 2.3.3. Законодавство Црне Горе
 - 2.4. Историјски приказ развоја института имовинскоправног захтева у законским актима од Краљевине Југославије до данас
 - 2.5. Имовинскоправни захтев оштећеног – компаративни приказ
 - 2.5.1. Имовинскоправни захтев оштећеног у англосаксонском праву
 - 2.5.2. Имовинскоправни захтев оштећеног у земљама континенталног права
 - 2.5.2.1. Имовинскоправни захтев оштећеног у кривичнопроцесном законодавству Савезне Републике Немачке
 - 2.5.2.2. Имовинскоправни захтев оштећеног у кривичнопроцесном законодавству Француске
 - 2.5.2.3. Имовинскоправни захтев оштећеног у кривичнопроцесном законодавству Руске Федерације
 - 2.5.3. Имовинскоправни захтев оштећеног у кривичнопроцесном законодавству појединих бивших југословенских република
 - 2.5.3.1. Законска решења у Босни и Херцеговини
 - 2.5.3.2. Законска решења у Републици Хрватској
 - 2.5.3.3. Законска решења у Републици Црној Гори
- III Глава
- 3. ИМОВИНСКОПРАВНИ ЗАХТЕВ ОШТЕЋЕНОГ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**
- 3.1. Опште напомене
 - 3.2. Појам имовинскоправног захтева оштећеног и услови под којима се он може остварити у кривичном поступку
 - 3.3. Странке имовинскоправног односа
 - 3.4. Предмет имовинскоправног захтева
 - 3.4.1. Накнада штете
 - 3.4.2. Повраћај ствари
 - 3.4.3. Поништај одређеног правног посла
 - 3.5. Поступак за остваривање имовинскоправног захтева
 - 3.5.1. Поступак подношења имовинскоправног захтева
 - 3.5.2. Садржај предлога за остварење имовинскоправног захтева у кривичном поступку
 - 3.5.3. Рок за подношење имовинскоправног захтева
 - 3.5.4. Одустанак од поднетог имовинскоправног захтева и последице одустанка
 - 3.5.5. Судске одлуке на основу поднетог имовинскоправног захтева
 - 3.5.5.1. Досуђење имовинскоправног захтева у целисти
 - 3.5.5.2. Досуђење имовинскоправног захтева делимично, а за вишак упућење на парнични поступак
 - 3.5.5.3. Упућивање овлашћеног лица да имовинскоправни захтев у целисти оствари у парничном поступку
 - 3.5.5.4. Упућивање овлашћеног лица да пријави имовинскоправни захтев у кривичном поступку који ће тек почети или ће га наставити надлежан суд
 - 3.5.6. Привремене мере обезбеђења имовинскоправног захтева
 - 3.5.7. Однос имовинскоправног захтева и мере одузимања имовинске користи прибављене кривичним делом у кривичном поступку
 - 3.5.8. Извршење одлуке о имовинскоправном захтеву
 - 3.5.9. Правни лекови на одлуку суда о имовинскоправном захтеву
- IV Глава
- 4. МЕЂУНАРОДНОПРАВНИ АКТИ И СТАНДАРДИ О ИМОВИНСКОПРАВНОМ ЗАХТЕВУ ОШТЕЋЕНОГ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ И ПРАВУ ЖРТАВА КРИВИЧНОГ ДЕЛА НА НАКНАДУ ШТЕТЕ**

V Глава

5. ИСТРАЖИВАЧКИ ДЕО

5.1. Анкета

5.1.1 Анкетни упитник

5.1.2 Приказ резултата анкете са њиховим графичким приказом и анализом

5.2 Истраживање и анализа пресуда Вишег суда у Новом Саду

Закључна разматрања и предлози de lege ferenda

ЦИТИРАНА И КОРИШЋЕНА ЛИТЕРАТУРА

ПРЕГЛЕД ТАБЕЛА И ГРАФИКОНА

ПРИЛОЗИ:

Прилог 1. Анкета (анкетни упитник):

Прилог 2. Формулар предлога за остварење имовинскоправног захтева:

ТАБЕЛЕ:

Табела 1. Компаративни приказ извршених појединих кривичних дела

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У **уводном делу** дисертације елаборирани су предмет, циљеви, хипотезе и методологија истраживања.

За предмет докторске дисертације одабран је институт имовинскоправног захтева који оштећени, односно лице чије је какво лично или имовинско право повређено или угрожено кривичним делом, жели да оствари у кривичном поступку. Како свака држава, у жељи да заштити своје интересе, реагује на почињена кривична дела, најпре је оштећени као субјект у том поступку био искључен као субјект у реализацији инструмената кривичног права. Међутим, од 19. века – а посебно у последњих пар деценија – кривичноправна теорија све више обраћа пажњу на оштећеног и његов положај и права у овој области.

Кандидат је у дисертацији поставио циљеве које је желео постићи путем истраживања и они су подељени на научне и практичне.

Научни циљ истраживања је био да се на основу квалитативне и квантитативне анализе правних прописа и анализе статистичких показатеља изврши теоријска елаборација имовинскоправног захтева оштећеног у кривичном поступку. У раду је добијен позитиван одговор на питање да ли је имовинскоправни захтев оштећеног ефикасно средство у заштити повређених, тј. угрожених имовинских права оштећеног. Исто тако је утврђено да је због процесне економије и брзине одлучивања целисходније одлучити о постављеном имовинскоправном захтеву у кривичном поступку него упућивати оштећеног на парницу.

Практични циљ је био да се кроз примере из праксе и кроз постојећу научну грађу стекне потпунија слика о актуелним проблемима везаним за имовинскоправни захтев. На тај начин је могуће стећи целовиту слику о овом институту, па је и лакше пружити предлоге у циљу његове корекције и евентуалног побољшања у позитивном законодавству.

У складу са наведеним, у дисертацији је имовинскоправни захтев анализиран са теоријског аспекта, затим из угла легислативног регулисања овог института, како у законодавству Србије тако и у упоредном законодавству, али и са аспекта примене овог института у судској пракси.

Најшире гледано, дисертација се може поделити на две велике истраживачке целине. Прва представља теоријску, у којој је институт имовинскоправног захтева приказан из легислативног угла, док је друга целина практичног, односно емпиријског карактера. Путем ње је приказана заступљеност имовинскоправног захтева у судској пракси и правоснажним пресудама Вишег суда у Новом Саду у периоду од 2010 до 2016.године.

Уколико се кривично дело дефинише као друштвено опасно дело које је забрањено правним поретком и за које је законом запређена казна, оно као такво представља један од облика негативног људског понашања које производи штету не само за друштво и државу, већ и за сваког оштећеног понаособ. Када се говори о штети која се чини извршењем кривичног дела, она се може огледати у повреди или у угрожавању правом заштићених добара, која могу бити како лична, тако и имовинска права физичких или правних лица. Све то има за последицу кривичноправну санкцију која припада држави због извршеног кривичног дела.

У прошлости се другачије гледало на заштиту интереса оштећеног јер је држава сматрала да је она тај субјект који треба да штити интересе оштећеног, а да у кривичном поступку није потребна никаква активност оштећеног. Временом се такво схватање променило и иако и данас окривљени представља централну фигуру кривичног поступка, пажња се помера и према оштећеном. Полако се уврежило схватање да и оштећени треба активно да учествује у поступку који се води против учиниоца кривичног дела и да се на тај начин може боље и ефикасније остварити морална сатисфакција оштећеног, али и накнада штете која је причињена извршењем кривичног дела. На тај начин се оваквим приступом даје и већи допринос остваривању саме сврхе кривичног поступка.

О положају оштећеног кривичним делом постоји велики број аката међународног карактера у којима доминира став да је учешће оштећеног у кривичном поступку нужно и да је позитивним законодавством неопходно обезбедити што већи број правних инструмената који му стоје на располагању у остваривању и заштити повређених и угрожених права. Како се годинама радило на унапређењу положаја оштећеног кроз законска решења, данас смо у ситуацији да се положај и права оштећеног не налазе више на маргинама поступка. Штавише, пажњу на оштећеног све више обраћају суд, други учесници у поступку, али и удружења и организације које за делатност имају заштиту људских права. Због тога је са сваком изменом кривичног процесног законодавства оштећени добијао све већа овлашћења у поступку, признавала су му се нека нова права или су проширивана постојећа.

Предмет истраживања постављен у дисертацији представља имовинскоправни захтев који оштећени остварује у кривичном поступку. Међу бројним разликама које постоје између грађанског и кривичног поступка једна од најбитнијих јесте да се грађански поступак покреће на иницијативу заинтересоване странке (начело

диспозитивности), док се кривични покреће по службеној дужности, тј. *ex officio* (са изузетком кривичног гоњења по приватној тужби о чему ће такође бити речи у дисертацији). Странке у грађанском поступку овлашћене су да доставе суду сву чињеничну грађу, али имају и право да током поступка слободно располажу тужбеним захтевом (нпр. да повуку тужбу или да се одрекну тужбеног захтева) што у кривичном поступку није могуће јер је у њему заступљено истражно (инквизиционо) начело по којем након што оптужница ступи на правну снагу нема могућности да се даље диспонира са процесним радњама. У адхезионом поступку оштећени, али и његови наследници могу захтевати да кривични суд одлучи о последицама кривичног дела које су грађанскоправног карактера. Оштећени није обавезан да покрене овај поступак, а исто тако је могуће да суд одбије оптужницу или донесе нпр. ослобађајућу пресуду. Уколико из ових или било ког другог законитог разлога дође до прекида кривичног поступка, оштећени неће изгубити право да истакне своје захтеве и покуша њихово остварење пред грађанским судом. Кривични суд ће усвојити тужбени захтев у адхезионом поступку само уколико у кривичном поступку осуђујућом пресудом оптуженог огласи кривим. Грађански суд обавезује само осуђујућа правоснажна пресуда кривичног суда, и то како у погледу постојања кривичног дела тако и у погледу постојања кривичне одговорности учиниоца кривичног дела. Међутим, грађански суд није везан у погледу облика и степена кривичне, као ни у погледу висине штете јер се на кривицу различито гледа у грађанском и кривичном материјалном праву. На одлуку кривичног суда којом се оштећени упућује на парницу како би остварио свој имовинскоправни захтев – оштећени нема право жалбе.

Радна хипотеза дисертације је гласила:

Постоји корелација између почињених кривичних дела у којима је причињена штета и броја поднетих имовинскоправних захтева.

Из те радне хипотезе изведено је и више посебних хипотеза:

- кривични судови избегавају расправљање о имовинскоправном захтеву и оштећеног упућују на парнични поступак.

- број кривичних дела у којима је причињена материјална, тј. нематеријална штета је у порасту.

- број имовинскоправних захтева оштећеног поднетих против државе Србије је мањи у односу на оне поднете против физичких и правних лица.

- постоји потреба за унапређењем кривичнопроцесне легислативе у Србији.

У **првој глави** дисертације, која носи наслов: ***Оштећени у кривичном поступку***, кандидат је извршио је класификацију процесних субјеката при чему је посебна пажња указана лицу које је претрпело штету извршењем кривичног дела – тј. оштећеном и његовом положају у кривичном поступку. Објашњене су врсте кривичних поступака које постоје и извршено је њихово поређење.

Како у кривичном поступку постоје главне и споредне функције, њиховом постојању корелативна је и подела на кривичнопроцене субјекте. Па тако, функцији оптужбе субјектни еквивалент би био – овлашћени тужилац, функцији одбране – окривљени, док би се за функцију вођења кривичног поступка и пресуђења тј. доношења одлуке која решава предмет кривичног поступка везао кривични суд. Дакле, под главне тј. примарне субјекте кривичног поступка могли би подвести три субјекта: овлашћеног тужиоца, окривљеног и кривични суд.

Међутим, у поступку се могу појавити и други, споредни субјекти и то: оштећени, који у поступку реализује нека своја права, сматра се најбитнијим споредним кривичнопроцесним субјектом. Сем њега, ту су и орган старатељства (који се се јавља у поступцима према малолетницима) као и физичко и правно лице ком треба да се изрекне мера одузимања имовинске користи која је проистекла из кривичног дела окривљеног.

Објашњена су обележја оштећеног и то како у упоредном тако и у српском позитивном праву са посебним акцентом на важећи Законик о кривичном поступку из 2011. године. Указано је на својства која свако лице, правно или физичко треба да поседује, уколико жели да се појави у својству оштећеног у кривичном поступку. Кривично процесно право и независно судство су најбитнији инструменти у заштити друштва и грађана од криминалитета и криминалних појава, али и гарант заштите повређених и угрожених права грађана. У том смислу се и може говорити о положају и праву оштећеног у кривичном поступку, где он од друштва очекује да му буде пружена заштита поводом извршеног кривичног дела. Наиме, извршењем кривичног дела повређују се или угрожавају нечија лична и имовинска права. Увођење оштећеног у кривични поступак има за циљ да се му се тиме омогући да путем суда оствари заштиту својих повређених и угрожених права.

Детаљно је објашњено које све врсте кривичних поступака постоје. Направљена је теоријска корелација између оптужног (акузаторског), истражног (инквизиционог) и савременог кривичног поступка. Извршена је њихова компарација и наглашене предности и недостаци свакога од њих. Прецизно су дефинисана својства оштећеног и његова улога у кривичном поступку и то: оштећеног у својству приватног тужиоца, оштећеног као

супсидијарног тужиоца, оштећеног са предлогом за кривично гоњење, оштећеног као субјекта присиљавања јавног тужиоца на предузимање, односно настављање кривичног гоњења и на крају оштећеног у својству сведока.

Посебан осврт је учињен у погледу терминолошког разликовања појма оштећеног и жртве. Приказано је како је та проблематика решена у англосаконском законодавству. У процесној теорији је било покушаја да се начини разлика између термина жртве и оштећеног, али не баш успешно. Као основни критеријум за њихово разликовање обично се узимала врста повређеног права: личног или имовинског. Најприхватљивије је становиште да се за појам жртве (victim) најчешће везују лица чија су лична права повређена извршеним кривичним делом. Са друге стране, под оштећеним лицем (injured party) се сматра лице чија су имовинска права повређена. Ова проблематика је објашњена и кроз призму најзначајнијих међународних аката, са посебним освртом на Декларацију о основним начелима правде за жртве кривичних дела и злоупотребе власти коју су донеле Уједињене Нације. Поменута Декларација УН је жртву дефинисала као „Особу која је самостално или колективно претрпела штету, укључујући физичке или менталне повреде, емоционалну патњу, економски губитак или значајно нарушавање својих основних права, услед чињења или нечињења које представља кршење неког од кривичних закона земље чланице, укључујући и оне законе којима се злоупотреба власти прописује као кривично дело.“ На тај начин су постављени терминолошки темељи појма жртве док је свакој држави остављено да своје позитивно законодавство прилагоди томе. Од 2000. године приметан је тренд усклађивања српског законодавства са правом Европске Уније и стандардима који се намећу. Велики део њих се односи баш на положај жртве. Донети су нови закони, а постојећи су преиспитани и измењени.

Посебан део ове главе посвећен је својствима и обележјима оштећеног. Након дефинисања оштећеног као лица чије је какво лично или имовинско право повређено или угрожено кривичним делом изложена су различита теоријска мишљења о његовом дефинисању. Набројани су услови које је потребно испунити да би неко лице могли окарактерисати као оштећеног. Потребно је да се кумулативно испуне два услова: први је да је извршено кривично дело, а други да је приликом извршења тог кривичног дела повређено или угрожено какво лично или имовинско право.

Потом су наведена обележја и улоге у којима се оштећени може појавити у поступку и то као приватни тужилац (код кривичних дела за која се гони по приватној тужби); као тужилац (код кривичних дела за која се гоне по службеној дужности у случајевима када је оштећени преузео гоњење од јавног тужиоца); као субјект присиљавања јавног тужиоца на предузимање, односно настављање кривичног гоњења; са предлогом за кривично гоњење; са предлогом за остваривање имовинскоправног захтева који је настао извршењем кривичног дела и на крају као сведок.

Таксативно су наведена сва права која по Законнику о кривичном поступку оштећени има у поступку и то: да поднесе предлог и доказе за остваривање имовинскоправног захтева и да предложи привремене мере за његово обезбеђење; да укаже на чињенице и да предлаже доказе који су од важности за предмет доказивања; да ангажује пуномоћника из реда адвоката; да разматра списе и разгледа предмете који служе као доказ; да буде обавештен о одбацивању кривичне пријаве или о одустанку јавног тужиоца од кривичног гоњења; да поднесе приговор против одлуке јавног тужиоца да не предузме или да одустане од кривичног гоњења; да буде поучен о могућности да преузме кривично гоњење и заступа оптужбу; да присуствује припремном рочишту; да присуствује главном претресу и учествује у извођењу доказа; да поднесе жалбу против одлуке о трошковима кривичног поступка и досуђеном имовинскоправном захтеву; да буде обавештен о исходу поступка и да му се достави правноснажна пресуда; и да предузима друге радње када је то одређено овим закоником. Свако од тих права је детаљно изаниализирано и објашњено. Указано је на добра, али и проблематична законска решења.

У наставку дисертације кандидат је елаборирао положај оштећеног у својству приватног тужиоца. Наведени су појам приватне тужбе, субјекти који су овлашћени да је поднесу, права и обавезе приватног тужиоца и ситуације у којима се губи својство приватног тужиоца. Потом је објашњен положај оштећеног као супсидијарног тужиоца. Његов појам, ситуације у којима оштећени може постати супсидијарни тужилац, који су рокови за преузимање својства тужиоца, начини на које супсидијарни тужилац може да настави и преузме кривично гоњење, права и дужности оштећеног као супсидијарног тужиоца и ситуације у којима оштећеном престаје својство супсидијарног тужиоца.

Затим су објашњени институти оштећеног са предлогом за кривично гоњење, оштећеног као субјекта присиљавања јавног тужиоца на предузимање, односно настављање кривичног гоњења и оштећеног у својству сведока.

Друга глава под насловом *Историјски развој законског регулисања оштећеног лица и његовог имовинскоправног захтева у кривичном поступку* представља део дисертације у ком је кандидат анализирао

законске прописе о оштећеном лицу и поднетом имовинскоправном захтеву у кривичном поступку.

Схватање кривичног поступка је временом еволуирало што се неминовно одразило и на његову сврху, односно циљ. Они се више нису посматрали само из угла права државе да кажњава за кривична дела и на тај начин штити јавни поредак. Сврха и циљ кривичног поступка данас представљају и обавезу државе да се према појединцима чија су права повређена тј. угрожена извршеним кривичним дело (жртвама), постави тако да санкционише све који су у томе учествовали. Велики утицај на ову промену у детерминисању сврхе и циљева имало је апострофирање развоја заштите људских права на међународном плану, које је посебно актуелно у последњих пар деценија. Нарочит значај у томе су имала међународна тела, са посебним акцентом на Уједињене Нације и Европски суд за људска права. Кривични поступак има све већу ресторативну функцију, где се тежи да неправда и штета причињени оштећеном буду надокнађени, а све је то могуће само ако се промени перцепција гледања на оштећеног. Он није само лице које је пасивно укључено у извршење кривичног дела већ неко коме треба дати већа овлашћења и активније га укључити у поступак. Начини на који то правни системи чине се разликује од државе до државе.

Објашњен је положај оштећеног лица и његовог имовинскоправног захтева у акузаторском (оптужном), инквизиторском (истражном) и мешовитом (савременом) кривичном поступку и како су они регулисан у појединим земљама представницама тих система: у Савезној Републици Немачкој, Француској и Руској Федерацији. Затим су приказана законска решења англосаксонског права са акцентом на право Сједињених Америчких Држава и Велике Британије.

Посебан осврт је учињен на историјски развој законског уређења оштећеног лица и његовог имовинскоправног захтева у југословенском кривичнопроцесном законодавству, од њеног оснивања до њеног распада, да би се у последњем делу ове главе изложила позитивноправна решења данас у бившим југословенским републикама са посебним освртом на позитивно право Босне и Херцеговине, Републике Хрватске и Црне Горе. Користећи аналитички, историјски и компаративни метод кандидат је на прегледан и јасан начин понудио приказ института оштећеног и омогућио чак и лаицима да стекну попутну слику о развоју института оштећеног и његовог имовинскоправног захтева у кривичном поступку.

Трећа глава носи наслов *Имовинскоправни захтев оштећеног у кривичном поступку републике Србије* и представља централни део дисертације. У њој је детаљно обрађен институт имовинскоправног захтева у српском позитивном праву.

Примарни задатак кривичног поступка је да се утврди да ли је извршено кривично дело које је предмет оптужбе. Затим, да ли постоји довољно доказа да је то кривично дело извршио окривљени и да ли можда постоје неке околности које евентуално искључују кривичну одговорност или кривично гоњење. На крају је потребно утврдити и кривичне санкције уколико је одговор на претходна питања позитиван.

Кандидат у овој глави на темељан начин елаборира материју везану за имовинскоправни захтев. Од појма имовинскоправног захтева, преко странака и предмета све до поступка за његово остваривање имовинскоправни захтев је детаљно објашњен.

Након општих напомена изложени су појам имовинскоправног захтева оштећеног и услови под којима се он може остварити у кривичном поступку. Извршењем кривичног дела настају последице које могу бити и имовинског карактера. У тој ситуацији извршено кривично дело проузрокује штету добрима и правима чији су носиоци нека физичка или правна лица. На тај начин се у бићу кривичног дела налази и грађански деликт. Он даје право оштећеном лицу да у кривичном поступку постави имовинскоправни захтев и њиме тражи накнаду претрпене штете. Тако извршењем кривичног дела тако настаје и грађанска одговорност и то вануговорна (деликтна) одговорност.

Законом предвиђено постојање адхезионог поступка је одлична могућност оштећеном, односно жртви кривичног дела да своја имовинскоправна потраживања остваре већ у кривичном поступку. Међутим, у пракси се показало да судије, иако су у законској обавези да у сваком конкретном случају утврде да ли би његово вођење довело до знатног одуговлачења поступка, а priori упућују оштећеног на парнични поступак. Требало би, евентуално, изменити одредбе Законика о парничном поступку којима би се оштрије гледало на комодитет судија да нешто из своје надлежности пребацују „у двориште“ оштећеног и парничног суда. Постоје само нагађања зашто то чине. Да ли због недовољног познавања материје имовинског права, лењости и немара или неког трећег разлога може остати само на нивоу спекулације и претпоставки.

Кандидат је потом изложио позитивна решења везана за странке у адхезионом поступку. Расправљање о имовинскоправном захтеву је везано за постојање две странке у том поступку. Једна која има овлашћење да поднесе имовинскоправни захтев и друга против које се тај захтев поставља. Отклоњене су неке недоумице у смислу ко све

може бити овлашћени подносилац имовинскоправног захтева. Коришћене су неке одредбе Закона о облигационим односима које таксативно наводе списак лица којима припада право на накнаду штете те су по аналогији уједно и овлашћени подносиоци захтева.

У погледу предмета имовинскоправног захтева кандидат је детаљно изложио који све предмети имовинскоправног захтева постоје: накнада штете, повраћај ствари или поништај одређеног правног посла. Након тога је у посебном поглављу сваки од њих изложио.

Елабориран је детаљан поступак остваривања имовинскоправног захтева у кривичном поступку. Приказано је његово подношење, садржај предлога за остварење имовинскоправног захтева у кривичном поступку, који су све рокови за његово подношење као и то да ли овлашћено лице може одустати од њега и које су све последице тог одустанка. На крају је изложено које све судске одлуке могу бити донете по основу имовинскоправног захтева, који је однос имовинскоправног захтева и мере одузимања имовинске користи прибављене кривичним делом у кривичном поступку, како се извршавају одлуке о имовинскоправном захтеву и који су правни лекови на одлуку суда.

Кандидат је у овој глави дисертације изложио и однос имовинскоправног захтева и мере одузимања имовинске користи прибављене кривичним делом у кривичном поступку. Обзиром да се ради о веома актуелном питању компарацијом института и законских решења из Законика о парничном поступку и Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела приказан је њихов однос и јасно разграничење.

У четвртој глави, која носи наслов: *Међународноправни акти и стандарди о имовинскоправном захтеву оштећеног у кривичном поступку и праву жртава кривичног дела на накнаду штете*, елаборирани су најзначајнији међународни акти и стандарди о имовинскоправном захтеву у кривичном поступку и праву жртава кривичног дела на накнаду штете. Најзначајнији акт у овој области представља Декларација Уједињених Нација о основним правима жртава кривичних дела и злоупотребе власти из 1985.године. То је први међународни документ који је прокламовао право жртава на накнаду штете. Значај ове декларације је изузетан јер је она поставила темеље заштите жртава и основ на који су се ослањали сви каснији документи. У циљу уједначене примене поменуте Декларације, Генерална скупштина УН је донела Приручник за практичну примену.

У петој глави, односно практичном делу дисертације, приказан је *истраживачки део* и у оквиру њега изложени су резултати спроведене анкете, а затим и резултати истраживања спроведеног у Вишем суду у Новом Саду.

Приликом формулације питања у анкетном упитнику су поштовани логични принципи стратегије, уз могућност избора и одговора на једно од понуђених одговора.

Анкета је спроведена у две фазе, односно користила су се два метода анкетања. У оба метода је коришћен идентичан садржај анкете. Први метод је био непосредан, где је анкетар лично испитаницима дао штампани облик анкетног упитника. Други анкетни упитник је сачињен у електронском облику. Анкетно истраживање је спроведено на 322 испитаника од чега је 165 њих анкетирано електронским путем, а 167 путем анкетног упитника у штампаној форми. Добијени резултати су изложени у виду коментара, али и графичким путем у виду „пита“.

Поред анкете кандидат је спровео истраживање у Вишем суду у Новом Саду. На основу одобрења Председника Вишег суда докторанду је омогућен увид у судске пресуде за потребе писања докторске дисертације. Том приликом остварен је увид у преко 300 судских пресуда, а за потребе писања дисертације елаборирана су решења из 242 правоснажне пресуде, које су донете у периоду 2010. – 2016.године.

Кандидат је усмерио своју пажњу на одређене групације кривичних дела и то: кривична дела против имовине, кривична дела против живота и тела и на крају, кривична дела против безбедности јавног саобраћаја. Резултати овог истраживања детаљно су изложени у посебном делу дисертације и у закључку.

Циљ истраживања био је да се утврде претпоставке истакнуте у радној и посебним хипотезама истраживања.

Након закључног разматрања и предлога *de lege ferenda*, наведена је цитирана и коришћена литература, преглед графичких приказа, табела и два прилога.

VI ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Током последњих пар деценија евидентна је све већа заинтересованост законодавца, како у Србији, тако и у свету, да се интензивније заштите и побољшају интереси оштећеног лица у кривичном поступку. Због тога је потребно обезбедити успешне правне инструменте који ће задовољити те интересе. Приликом извршења кривичног дела, сем кривичноправних, настају и последице које имају грађанскоправни карактер. Кривичноправна последица се огледа у праву и дужности јавног тужиоца да у кривичном поступку постави кривичноправни захтев. Грађанскоправна последица огледа се у праву оштећеног лица да у парници постави свој имовинскоправни захтев према учиниоцу тог дела и на тај начин надокнади штету која му је причињена извршењем кривичног дела.

Тада оштећени, осим што има интерес да кривац буде кажњен, има и потребу да се надокнади његова имовинска или неимовинска штета настала извршењем кривичног дела. Међутим, накнаду штете је могуће остварити принудним путем само на основу правоснажне судске одлуке и то у поступку извршења. То значи да од тренутка настанка штете причињене па све до остварења репарације може проћи дужи временски период. То је један од разлога због чега је дата могућност кривичном суду да одлучује о имовинскоправном захтеву.

У теорији се тај поступак назива и адхезиони, односно придружени поступак јер се решавању кривичне ствари придружује решавање имовинскоправног захтева. Тиме што се уводи могућност да се имовинскоправни захтев оствари већ у кривичном поступку, проширују се и права оштећеног. Осим тога, када је причињена штета извршењем кривичног дела, пресуда која је донета на основу захтева оштећеног представља задовољење елементарних захтева правичности. Тако институт имовинскоправног захтева представља само један од видова и начина сублимације захтева за накнадом штете и казне у кривичном поступку.

Начело процесне економије је такође у директној вези са имовинскоправним захтевом. Ако би само грађански судови у одвојеном поступку одлучивали о насталој штети то би због мултиплицираног броја предмета у знатној мери оптеретило њихов рад, много више него што су оптерећени данас. У вези са тим је и једно од најбитнијих начела грађанског права – начело диспозиције. Оно је огледа у томе да, као и у парничном поступку, до изражаја долази воља странака у смислу да странке утичу на сам ток кривичног поступка. Оштећени је тај који одређује да ли ће поднети имовинскоправни захтев у кривичном поступку, а одређује и висину имовинскоправног захтева тако да суд треба да се креће у тим границама постављеног захтева. Он не може да досуди ни више, друго у односу на оно што је у имовинскоправном захтеву одређено.

Адхезиони поступак је нарочито погодан за оштећеног зато што му пружа низ погодности које само оштећени има у кривичном поступку, а не би их имао да свој имовинскоправни захтев остварује у грађанском поступку. Поступак пред кривичним судом је у овом случају бржи, трошкови су мањи, односно поступак је економичнији, ефикаснији и једноставнији. Доказивање је још један аргумент који иде у прилог расправљања имовинскоправног захтева у кривичном поступку. Наиме, докази о извршеном кривичном делу су истовремено и докази о висини причињене штете и о постојању оштећења. Докази о имовинскоправном захтеву и о извршеном кривичном делу се прикупљају истовремено.

Следећи аргумент у прилог подношења имовинскоправног захтева у кривичном, а не у грађанском поступку везан је за форму и начин подношења захтева. Наиме, у кривичном поступку захтев се веома једноставно подноси изјавом овлашћеног лица, односно поднеском суду или органу пред којим се води поступак. Док је грађанском поступку потребно поднети тужбу која често за собом повлачи и ангажовање стручних правника из редова адвоката што изискује додатне трошкове.

Све су то аргументи који говоре у прилог подношења имовинскоправног захтева у кривичном, а не у грађанском поступку, јер са минималним трошковима и на бржи начин оштећени је у могућности да буде обештећен за штету коју је претрпео због извршеног кривичног дела. Да ли ће суд прихватити да одлучује о томе или ће упутити оштећеног на парницу у великој мери зависи од процене суда да ли би одлучивање о имовинскоправном захтеву додатно утицало на одуговлачење поступка и на ту одлуку судије оштећени нема никаквог утицаја. У пракси се показало да се судије углавном не упуштају у расправљање о имовинскоправном захтеву већ оштећеног упућују на парнични поступак.

Институт адхезионног поступка постоји у већини континентално европских права док постоје нека права, као на пример право Велике Британије и неких држава САД које не дозвољавају да се имовинскоправни захтев остварује у кривичном поступку. Законодавства која предвиђају могућност истицања захтева у кривичном поступку, разликују се по томе у којој фази поступка је то дозвољено, које врсте имовинскоправних захтева су дозвољене (накнада штете, повраћај ствари или поништај одређеног правног посла), ко су све лица активно

легитимисана да поднесу захтев и који се све правни лекови могу тим поводом приложити.

Међутим, пружање могућности оштећеном да у кривично поступку оствари свој приватноправни захтев може изазвати и низ тешкоћа везаних за односе учесника у поступку: лица са имовинскоправним захтевом, окривљеног и суда. Уколико кривични суд одлучи да расправља о имовинскоправном захтеву кривични судија мора да покаже одговарајућу спретност и посебно знање из домена грађанског права како би се упустио у одлучивање о грађанском захтеву који је поставио оштећени и који уједно има и имовинскоправни карактер. То је један од разлога због ког судије, често под изговором да ће поступак бити непотребно развучен, одлучују да се не упусте у расправљање о имовинскоправном захтеву већ упућују оштећеног да се за реализацију свог захтева обраће грађанском суду и поднесу тужбу, иако имају сасвим довољно елемената да о имовинскоправном захтеву одлуче. Анализом судских пресуда узетих на увид и анализу приметно је да се институт имовинскоправног захтева не примењује у довољној мери каква је била интенција законодавца.

У складу са наведеним, у овој дисертацији имовинскоправни захтев је анализиран са теоријског аспекта, затим из угла легислативног регулисања овог института, како у законодавству Србије, тако и у упоредном законодавству, али и са аспекта уређења овог института у судској пракси.

Циљ научног истраживања био је да се на основу квалитативне и квантитативне анализе правних прописа и анализе статистичких показатеља изврши теоријска елаборација имовинскоправног захтева оштећеног у кривичном поступку. Дисертацијом је покушано да се утврди да ли је имовинскоправни захтев оштећеног ефикасно средство у заштити повређених права и имовине оштећеног и у томе се успело. Наиме, дошло се до становишта да, осим вансудског поравнања, не постоји ефикаснији институт који би обешетити оштећеног. Сматрамо да је целисходније о имовинскоправном захтеву одлучивати у кривичном поступку него оштећеног упућивати на парнични поступак.

Потврђена је радна хипотеза која је гласила: „Постоји корелација између почињених кривичних дела у којима је причињена штета и броја поднетих имовинскоправних захтева.“ На основу грађе прикупљене у Вишем суду у Новом Саду дошло се до података да је у скоро 70% обрађених предмета оштећени поднео имовинскоправни захтев у кривичном поступку, тако да можемо да сигурношћу рећи да постоји корелација између извршења кривичног дела са насталом (не)материјалном штетом и имовинскоправним захтевом.

Оспорена је прва посебна хипотеза која је гласила: „Број кривичних дела у којима је причињена материјална, тј. нематеријална штета је у порасту.“ На основу статистичких података прикупљених на сајту Завода за статистику за 2013, 2014. и 2015. годину може се видети да је број кривичних дела у паду. У табели 1 су приказана само она кривична дела код којих је најизраженији карактер настале штете, а то су кривична дела против имовине, на првом месту, а након њих кривична дела против безбедности јавног саобраћаја и кривична дела против живота и тела. Због тога можемо рећи да је хипотеза оспорена, те да број кривичних дела у којима је причињена штета није у порасту већ у паду.

Друга посебна хипотеза је потврђена и она је гласила: „Број имовинскоправних захтева оштећеног поднетих против државе Србије је мањи у односу на оне поднете против физичких и правних лица.“ На основу информација прикупљених у Вишем суду у Новом Саду ни један поднети имовинскоправни захтеви није био поднет против Републике Србије, тако да са сигурношћу можемо констатовати да је хипотеза потврђена.

Доказана је трећа посебна хипотеза која је гласила: „Кривични судови избегавају расправљање о имовинскоправном захтеву и оштећеног упућују на парнични поступак.“ Приликом утврђивања тачности и ове хипотезе морамо се позвати на податке прикупљене у Вишем суду у Новом Саду. Наиме, од укупно 242 предмета који су анализирани у 170 је поднет имовинскоправни захтев, док у 72 предмета није. Предмет проучавања у овом сегменту јесу само они предмети где је имовинскоправни захтев поднет. Од 170 њих у 168 су сви оштећени поднели захтев, док је у два предмета захтев поднет парцијално, односно само неки од оштећених су поднели имовинскоправни захтев.

Као што је и претпостављено у хипотези резултати су је потврдили: од 170 пресуда у 119 случаја је кривичи суд упутио оштећеног да свој имовинскоправни захтев оствари у парничном поступку. На тај начин смо доказали хипотезу да кривични судови избегавају да суде по основу поднетих захтева и углавном у случајевима кривичних дела против имовине досуђују захтеве јер се тачно утврдује вредност штете па је једноставно захтев досудити, док у већини других случајева упућују оштећеног на парницу.

Последња, четврта хипотеза у дисертацији, која је такође доказана, је гласила: „Постоји потреба за унапређењем кривичнопроцесне легислативе у Србији.“ На основу прикупљене грађе и анализе позитивноправних решења у Републици Србији, те њеној компарацији са решењима у правима других земаља уочене су неке замерке и пропусти чија би корекција и унапређење у великој мери допринели бољој заштити оштећених тј. жртава.

У циљу боље и свеобухватније заштите лица оштећених кривичним делом сматрамо да би у српском

законодавству требале да се изврше следеће измене позитивног законодавства *de lege ferenda*:

а) По узору на искуства других земаља које већ дуго низ година имају посебне фондове намењене жртвама кривичног дела, мишљења смо да би се та идеја требала спровести и у српском праву. Од бивших југословенских република такве законе су донеле Црна Гора и Хрватска. Као потенцијални проблем јавља се питање средстава из којих би се пунио тај фонд јер његово финансирање из буџета би било потвргнуто критици шире јавност и питање је колико би се средстава могло на тај начин обезбедити. Мишљења смо да би новчана средства прибављена одузимањем имовинске користи могла бити подобан извор потребних средстава и на адекватан начин би могла попунити празнине у средствима фонда која су увек у дефициту како је показала пракса земаља које га већ поседују.

Наиме, постоји посебан основ по ком се остварује накнада трошкова из јавних фондова: држава се на симболичан начин солидарише са жртвом кривичног дела, исто као што се солидарише и другим грађанима који се нађу у стању социјалне потребе или буду жртве рата, природних непогода (поплава, земљотреса) или неких несрећа чији је узрочник био људски фактор. (на пример саобраћајне несреће, еколошке катастрофе итд.) Због тога су услови под којима се даје ово обештећење постављени врло ригорозно. Обештећење би се давало само изузетно, у ограниченим износима и под изузетно строгим условима. Корисници накнаде могле би бити само жртве тешких злочина који су учињени из умишљаја (на пример: жртве кривичног дела убиства, лица којима је нанета тешка телесна повреда, жртве силовања, разбојништва, тероризма итд.). Додатни услов се односи на то да се редовним путем не може остварити накнада од извршиоца кривичног дела (на пример: зато што је инсолвентан или није ухаћен) као и да се настала штета не може санирати из осигурања (социјалног, здравственог или осигурања од ризика незгоде или смрти).

б) Следећи предлог којим би се могло кориговати наше законодавство није само терминолошког карактера, иако то на први поглед тако изгледа. Наиме, у нашем праву се користи термин „оштећени“ док у другим земаљама преовлађује термин жртва. Међутим, сведоци смо процеса глобализације и уплива страних термина и израза у српски језик који само у ретким случајевима оправдани. Као основни критеријум за њихово разликовање обично се узима врста повређеног права: личног или имовинског. Најприхватљивије је становиште да се за појам жртве (*victim*) најчешће везују лица чија су лична права повређена извршеним кривичним делом. Под оштећеним лицем (*injured party*) се у страниој литератури сматра лице чија су имовинска права повређена. О разлозима *pro et contra* увођења овог термина у наш ЗКП било је доста речи у посебном делу ове дисертације под насловом: Оштећени или жртва. Мишљења смо да би термин „жртва“ требало увести у српско позитивно законодавство, како би се означила посебна категорија оштећених, као што је то урађено у хрватском ЗКП, тако да законска дефиниција оштећеног у себи сублимира и дефиницију појма жртве.

Значај постојања имовинскоправног захтева у систему кривичног и грађанског права је вишеструк јер пружа оштећеном посебне погодности са становишта рационалности и економичности. Оштећеном лицу се на овај начин у кривичном поступку пружа не само кривичноправна, него и имовинскоправна заштита. Због тога верујемо да ће у наредном Законику о кривичном поступку бити усвојени бар неки од поменутих предлога, те да ће на тај начин и положај оштећеног, односно жртве, не само у кривичном поступку него и уопште, бити значајно повољнији од постојећег.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Анализа и тумачење резултата истраживања је јасно, студиозно и оригинално. Стручна и научна анализа обухвата све кључне аспекте од значаја за проблематику истраживања. Истраживање судске праксе и позитивно правног регулисања имовинскоправног захтева у Републици Србији карактерише потребан квалитет у садржинском и структурном смислу, али и у погледу стила и јасноће излагања. Сprovedено емпиријско истраживање је у складу са свим методолошким захтевима.

VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме
Дисертација је у потпуности урађена по методологији, плану и садржају који је дат у пријави теме и који је одобрен у поступку оцене подобности кандидата и теме докторске дисертације.
2. Да ли дисертација садржи све битне елементе
Дисертација садржи све битне елементе предвиђене за овакву врсту радова.
3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци
Оригиналност докторске дисертације огледа се у целовитој теоријској и практичној анализи имовинскоправног захтева. Допринос ове докторске дисертације огледа се и у оригиналности реализованог истраживања које има велику примењиву и практичну вредност, јер је реч о истраживању које је обухватило велики број анкетних испитаника и пресуда Вишег суда у Новом Саду. Кандидат у закључку предлаже конкретна решења и јасно указује на одређене проблеме који настају приликом одлучивања судова на основу постављених имовинскоправних захтева. Резултати до којих је кандидат дошао указују на смернице куда би требало српско законодавство да се креће у погледу регулисања имовинскоправног захтева и у ком правцу би требале да иду наредне измене позитивног законодавства. Понуђена решења представљају новину у нашем правном систему и требаће времена и труда да се она имплементирају у позитивно право. Предлози изнети у овој дисертацији помоћи ће законодавцима да то учине на што лакши начин. Такође, кандидат је приступио критичком преиспитивању обимне и савремене литературе из предметне области, како домаће тако и стране.
4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања
Докторска дисертација нема недостатака.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

Имајући у виду предмет и циљ докторске дисертације, значај и актуелност истраживања, негов обим и домет, као и методолошки приступ истраживању, њен хипотетички оквир и потврђеност хипотеза, као и научни допринос теорији и пракси, Комисија предлаже Наставно-научном већу Правног факултета за привреду и правосуђе у Новом Саду да прихвати извештај о позитивној оцени докторске дисертације кандидата **Ненада Стефановића**, под насловом „**Имовинскоправни захтев оштећеног у кривичном поступку**“ и предложи Сенату Универзитета Привредна академија у Новом Саду да се исти усвоји и одобри јавну одбрану.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1.Проф. др Мирко Кулић, ментор и члан Комисије

2.Проф. др Зоран Павловић, председник Комисије

3.Професор емеритус Александар Радованов, члан Комисије

4.Проф. др Ђорђе Ђорђевић, члан Комисије

5.Проф. др Јелена Матијашевић Обрадовић, члан Комисије

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.